

hominibus promittenda, sed facienda. Vtique paucissimi reputant secum, quanta
secum vehat damna ista promissorum leuitas, hodie sane, si unquam, frequentissi-
ma. Per eam enim fieri aliter non potest, quam ut data sancte fides, summa im-
probitate violetur. Nec tamen inde colligendum, satius fore, si omnis obligandi
vis pactis adimatur, ut ex CONNANI mente differit GROTIUS, * cum ineptum
valde sit atque absurdum, ob hominum vitia naturae tollere atque immutare vel-
le leges. Id saltem addimus, cum PERIANDRI ita generatim effertur dictum:
quodcumque pollicitus fueris serua, hoc tamen intelligendum de iis saltem esse, quae
in nostra posita sunt potestate. Namque quae vires nostras excedunt, & cum-
primis quae illicita sunt, legibusque aut diuinis aut humanis prohibita, si quis
pacisci circa ea vellet, is quidem maximo seipsum obstringeret scelere, aut pro-
missum ipsum pactumue i omni & efficacia destitueretur, ** Quare IOACHI-
MVS CAMERARIVS * mentem sententiamque PERIANDRI recte ita extulit:
Promissa facito, si careat scelere fides.

§. IX. De arcanis non euulgandis ita praecipit PERIANDER: *λόγων
ἀπορρήτων ἐκφορὰν μὴ ποιεῖς*: inter loquendum caue ne secreta pronunties.
Graue omnino & maximum crimen est arcanorum diuulgatio. Namque & ei
nocet, cuius interest, regi atque celari arcana, & qui ea foras eliminat, se indignum
demonstrat amici iudicio atque amore, sua arcana illi contredentis. Maxime
autem, si quis ex officii munerisque ratione ad concredita silentio premenda fu-
erit obligatus, non tacuisse, summum scelus est atque piaculum. Namque & a
ministris suis seruisque Principes ac rerum Domini nihil aequae exigunt, quam fi-
dem ac silentium. Hinc & proditorum instar haberi solent, supplicisque grauis-
simis affici, qui secreta manifestant aliis. Aeterna contra laude digni sunt o-
mnium iudicio Persae, de quibus memoriae prodidit Q. CVRTIVS RVFVS, **
positum apud illos in more fuisse, arcana Regum mirari celare fide, ut nec metus,
nec spes eliceret vocem, qua proderentur occulta. *Vetus*, inquit, *disciplina Re-
gum silentium vitae periculo sanxerat: lingua grauius castigatur, quam bellum pro-
rium, nec magnam rem sustineri posse, credunt, ab eo, cui tacere graue sit: quod ho-
mini facillimum voluerit esse natura.* Dubito tamen, an omnium assensum im-
petraturus sit CVRTIVS, facillimum esse, tacere, asserens. A. GELLIVS, * dū refert,
PTTHAGORAM discipulos suos primum docuisse tacere, & audire, *res omnium*
difficillimas eos docuisse, ait. Et SENECA: ** *Est quaedam dulcedo sermonis,*
quae irrepat & blanditur: & non aliter, quam ebrietas aut amor secreta producit.
Causam huius rei non aliam esse, quam quod nimio aliis se probandi studio te-
neantur, qui temere arcana sibi concredita euulgant, probare possem, si id nunc
agerem. Sed de Persis, ut ad rem redeamus, idem litterarum monumentis
consignatum reliquit AMMIANVS MARCELLINVS. * Apud Romanos quo-
que non defuisse exempla eorum, qui arcana religioso silentio inuoluerunt, con-
stat ex VALERIO MAXIMO: ** Cetera lubens praetereo.

§. X. Quod de amicorum officiis reliquit monitū: *Φίλοις εὐτυχῶσι & ἀτυχῶσι
ὁ αὐτὸς ἴσθι*: Amicis felicibus & infelicibus te eundem praebe, indicasse satis est.
At quod de Imperantiū circa poenas officiis pronuntiauit, dignum est, ut expen-
datur.

* l.c.

** vid. Grotius
lib. II. Cap. XI.
§. IX. & Pufen-
dorff. de I. N.
& G. lib. III.
Cap. VII. §.
VIII.

* p. 129.

** lib. IV. ap.
VI.

* N. A. lib. I.
Cap. IX.
** Ep. CV.
p. 829.

* lib. XXI.
Cap. XXVI.
** lib. II. Cap.
II.